

## ठळक बातम्या

- युवा शक्तीला केंद्रस्थानी ठेवून तयार केलेला ३ कर्तव्यांवर भर देणारा अर्थसंकल्प निर्मला सीतारामन यांच्याकडून लोकसभेत सादर
- शहरी आर्थिक क्षेत्रांचा विकास होणार, मुंबई-पुणे, पुणे-हैदराबाद हायस्पीड रेल्वेची घोषणा
- महिला बचत गटांच्या वस्तूसाठी स्वतंत्र दुकानं सुरू होणार, खादी आणि हातमागासाठी महात्मा गांधी ग्राम स्वराज उपक्रम
- एप्रिलपासून नवीन प्राप्तिकर कायदा, शेअर बाजारावरच्या नव्या करांमुळं मोठी घसरण

## आणि

- विकसित भारताच्या गरुडझेपेचा हा अर्थसंकल्प असल्याची प्रधानमंत्र्यांची प्रतिक्रिया, राज्यासाठीच्या घोषणांचं मुख्यमंत्र्यांकडून स्वागत

<><><><><>

देशातल्या युवा शक्तीला केंद्रस्थानी ठेवून तयार केलेला अर्थसंकल्प केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी आज लोकसभेत सादर केला. त्यात आर्थिकवृद्धीवर वाढवणे, नागरिकांचं कौशल्य विकसित करणे आणि सर्व नागरिकांना सोयीसुविधा, सवलतींचा पुरेपूर लाभ देणे, या ३ कर्तव्यांवर आधारित हा अर्थसंकल्प असल्याचं त्या म्हणाल्या. २०२६- २७ या आर्थिक वर्षासाठी साडेत्रेपन्न लाख कोटींचा हा अर्थसंकल्प आहे. या वर्षात सरकारला साडे छत्तीस लाख कोटी रुपये एकूण महसूल मिळेल, त्यातले २८ लाख ७० हजार कोटी रुपये करवसुलीतून मिळतील. येत्या आर्थिक वर्षात वित्तीय तूट ४ पूर्णांक ३ दशांश टक्के

आकाशवाणी मुंबई  
प्रादेशिक बातमीपत्र - दुपारी ३.०० वाजता  
१ फेब्रुवारी २०२६ - रविवार

राहील असा अंदाज आहे. चालू आर्थिक वर्षात ती चालू वर्षीच्या ४ पूर्णांक ४ दशांश टक्के राहण्याची शक्यता आहे. चालू आर्थिक वर्षासाठीचा करसंकलनाचा सुधारित अंदाज ३४ लाख कोटी तर व्ययाचा सुधारित अंदाज ४९ लाख ६० हजार कोटी रुपये असा व्यक्त केला आहे. १६व्या वित्त आयोगाचा अहवालही त्यांनी आज लोकसभेत सादर केला.

<><><><><>

यंदाच्या अर्थसंकल्पात सिटी इकॉनॉमिक रिजन अर्थात शहरी आर्थिक क्षेत्रांचा विकास करण्याची घोषणा अर्थमंत्र्यांनी आज केली. त्यासाठी प्रत्येक क्षेत्राला ५ वर्षात ५ हजार कोटी रुपयांचा निधी दिला जाणार आहे. याशिवाय दुसऱ्या आणि तिसऱ्या श्रेणीतली शहरं, तसंच तीर्थस्थळांवर लक्ष केंद्रीत करण्याचा निर्णय केंद्र सरकारनं घेतला आहे. यासंदर्भातल्या इतर घोषणा जाणून घेऊ आमच्या प्रतिनिधीकडून...

## होल्ड व्हिही शहरे- तुषार

(देशभरात दळणवळण सुविधा मजबूत करण्याच्या उद्देशानं विविध महानगरं जोडणाऱ्या रेल्वेच्या ७ हायस्पीड कॉरिडॉर्सची घोषणा आज केंद्रीय अर्थमंत्र्यांनी अर्थसंकल्पीय भाषणात केली. मुंबई - पुणे, पुणे - हैद्राबाद, हैद्राबाद - बंगळूरु, हैद्राबाद - चेन्नई आणि चेन्नई - बंगळूरु तसंच दिल्ली- वाराणसी आणि वाराणसी - सिलिगुडी या मार्गांचा त्यात समावेश आहे.

देशातल्या महत्वाच्या औद्योगिक कॉरिडॉर्सच्या जवळ ५ शैक्षणिक परिसर विकसित करायची घोषणा अर्थमंत्र्यांनी केली. विविध विद्यापीठं, महाविद्यालयं, संशोधन संस्था, कौशल्य केंद्रांची संकुलं इथं सुरु होतील. विज्ञान, तंत्रज्ञान, इलेक्ट्रॉनिक्स आणि गणित या क्षेत्रांमध्ये विद्यार्थिनींचा सहभाग वाढवण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्यात त्यांच्यासाठी वसतीगृह सुरु केलं जाणार आहे.

मुंबईतल्या इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ क्रिएटिव्ह टेक्नॉलॉजीजच्या माध्यमातून १५ हजार माध्यमिक शाळा आणि ५०० महाविद्यालयांमध्ये एव्हीजीसी कंटेंट क्रिएटर लॅक्स सुरु केल्या जाणार आहेत.

ज्येष्ठ नागरिकांना आरोग्य सुविधा पुरवणाऱ्यांना योग, तसंच वैद्यकीय उपकरणं वापरण्याचं प्रशिक्षण देऊन येत्या काळात अशा दीड लाख काळजीवाहकांना प्रशिक्षित करायचं ध्येय अर्थमंत्र्यांनी आज जाहीर केलं. आयुर्वेदाला चालना देण्यासाठी ३ नव्या अखिल भारतीय आयुर्वेद संस्थांची स्थापना केली जाणार आहे. पशुवैद्यकीय क्षेत्रातही अतिरिक्त महाविद्यालयं सुरु केली जाणार आहेत.

दिव्यांग नागरिकांना माहिती तंत्रज्ञान, AVGC, आदरातिथ्य, खाद्यपेय क्षेत्रात संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी सरकारमार्फत विशेष प्रशिक्षण दिलं जाणार आहे. दिव्यांग सहारा योजना सुरु करून या नागरिकांना कृत्रिम अवयव पुरवणं, त्यांच्यासाठी विशेष मॉल सुरु करणं यासह विविध योजना सरकार राबवणार आहे. निवडक २० पर्यटनस्थळांवर १० हजार गार्ड्स करता प्रशिक्षण अभ्यासक्रम सुरु करण्याचा प्रस्ताव त्यांनी अर्थसंकल्पात मांडला आहे. )

<><><><><>

लखपती दीदींच्या धर्तीवर महिला बचत गटांसाठी शी मार्ट्स सुरू करण्याची घोषणा या अर्थसंकल्पात आहे. खादी, हातमाग आणि हस्तकला क्षेत्राला बळकटी देण्यासाठी, त्यांना जागतिक बाजारपेठेशी जोडण्यासाठी आणि ब्रँडिंगसाठी महात्मा गांधी ग्राम स्वराज उपक्रम राबवण्याचा प्रस्ताव यंदाच्या अर्थसंकल्पात आहे. सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांच्या मदतीसाठी दुसऱ्या आणि तिसऱ्या श्रेणीतील शहरांमध्ये कॉर्पोरेट मित्र ही व्यवस्था उभारण्याची घोषणा केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी केली. कॉर्पोरेट मित्र या व्यवस्थेअंतर्गत सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना नियमांचे पालन करण्याची प्रक्रिया परवडणाऱ्या दरात पूर्ण करण्यासाठी मदत पुरवली जाईल असं त्या म्हणाल्या. मच्छिमारीला प्रोत्साहन देण्यासाठी ५०० सरोवरांचा विकास केला जाणार आहे. कृषी, उद्योग आणि क्रीडा क्षेत्रासाठीच्या इतर घोषणांविषयी जाणून घेऊया आमच्या प्रतिनिधीकडून...

### **होल्ड व्हाइस कास्ट कृषी तुषार**

(नारळ, चंदन, काजू, कोको यासारखं चांगलं उत्पन्न देणाऱ्या पीकांना किनारी भागात तर बदाम, अक्रोड यासारख्या पीकांना डोंगराळ भागात प्रोत्साहन देण्याचा सरकारचा मानस आहे. विशेष नारळ प्रोत्साहन योजना यंदा सरकार राबवणार आहे.

पुढच्या पाच वर्षांत बायोफार्मा शक्ती कार्यक्रमासाठी दहा हजार कोटी रुपयांची तरतूद आणि पाच प्रादेशिक वैद्यकीय केंद्रं स्थापन करण्यासाठी राज्यांना मदत करण्यासाठी योजना सुरू केली जाईल अशी घोषणा त्यांनी केली. कर्करोग आणि मधुमेह यांसारख्या असंसर्गजन्य रोगांवरच्या उपचाराकरता स्वस्त दरात दर्जेदार औषधं उपलब्ध करून देण्यासाठी या बायोफार्मा शक्ती कार्यक्रमांतर्गत एक हजारापेक्षा जास्त मान्यताप्राप्त भारतीय वैद्यकीय चाचणी प्रकल्प व्यवस्थांचं जाळं तयार करण्याची घोषणा त्यांनी केली.

खेलो इंडिया कार्यक्रमाला चालना देण्यासाठी आगामी दशकभराच्या काळात प्रशिक्षण केंद्रं आणि प्रशिक्षकांच्या पद्धतशीर विकासावर लक्ष भर असलेलं खेलो इंडिया अभियान सुरू करण्याचा प्रस्ताव त्यांनी मांडला. प्रशिक्षकांना उच्च श्रेणीच्या खेळाडूंप्रमाणेच आर्थिक मदत मिळावी यासाठी लक्ष्य ऑलिंपिक पोटियम योजना सुरू करण्याचा सरकारचा विचार आहे. )

येत्या नवीन आर्थिक वर्षापासून देशात नवीन प्राप्तिकर कायदा लागू होणार आहे. त्यात प्राप्तिकराचे नियम आणि परताव्याचे अर्ज सुलभ केले असून लवकरच ते उपलब्ध होतील. सर्वसामान्य नागरिकांना सुलभरित्या भरता येतील अशा रितीने हे अर्ज तयार केल्याची माहिती निर्मला सीतारामन यांनी दिली. करासंबंधीच्या विविध घोषणा जाणून घेऊया आमच्या प्रतिनिधीकडून...

## होल्ड व्हाइस कार्ट आर्थिक मनोज

(आयटीआर १ आणि आयटीआर २ हे अर्ज भरणाऱ्यांना ३१ जुलै पर्यंतच हे अर्ज भरावे लागतील. इतरांना मात्र ३१ ऑगस्टपर्यंत मुदत वाढवून मिळणार आहे. सुधारित आयकर विवरण पत्र आता नाममात्र शुल्क भरून ३१ डिसेंबर ऐवजी ३१ मार्चपर्यंत भरता येईल. शेअर बाजारात गुंतवणूक असणाऱ्यांना आता डिफॉझिटरीकडे एकदाच १५ जी किंवा १५ एच अर्ज भरता येणार. हाच अर्ज गुंतवणूक केलेल्या सर्व कंपन्यांना पुरवला जाईल. याशिवाय टीसीएस, टीडीएस यातही काही सुधारणांची घोषणा आजच्या अर्थसंकल्पात झाली. तसंच करचोरीच्या काही प्रकरणांमध्ये दंड भरून नागरिकांना मुक्त होता येणार आहे. सहकारी संस्था, माहिती तंत्रज्ञान कंपन्या, डेटा सेंटर स्थापन करणाऱ्या कंपन्यांना आयकरात सवलत जाहीर झाली आहे.

देशातल्या बँकिंग क्षेत्राचा आढावा घेण्यासाठी आणि विकसित भारताच्या दृष्टीने त्यांना सक्षम करण्यासाठी उच्चस्तरीय समितीची घोषणा अर्थमंत्र्यांनी आज केली. याशिवाय PFC आणि REC या सरकारी बिगर बँकिंग वित्तीय संस्थांची पुनर्रचना केली जाणार आहे. परकीय चलन व्यवस्थापनाच्या नियमांचा आढावा घेण्याची घोषणाही त्यांनी केली. रोखे बाजारात सुधारणा, १ हजार कोटी रुपयांपेक्षा अधिक रकमेचे रोखे आणणाऱ्या महापालिकांना १०० कोटी रुपयांचा निधीही केंद्र सरकार देणार आहे.

शेअर बाजारातल्या फ्युचर आणि ऑप्शनमध्ये व्यवहार करणाऱ्यांना आता पूर्वीपेक्षा अधिक दरानं कर द्यावा लागेल. फ्युचरसाठी हा कर २ शतांश टक्क्यावरून ५ शतांश टक्के झाला आहे. तर ऑप्शनसाठी हा कर सध्या १ दशांश टक्क्यावरून १५ शतांश टक्के होणार आहे. सर्वप्रकारची समभाग पुनर्रखरेदीतून मिळणारा नफा आता कॅपिटल गेन म्हणून गृहित धरला जाणार आहे.

मत्स्य निर्यात, चामडे आणि वस्त्रोद्योगाला निर्यातीसाठी विविध प्रकारच्या करसवलती अर्थमंत्र्यांनी आज जाहीर केल्या. या उद्योगांसाठी लागणाऱ्या काही वस्तूंच्या आयातीवरही कुठलाही कर लागणार नाही, असंही त्यांनी आज जाहीर केलं. अणूऊर्जा प्रकल्पांचे साहित्य, लिथियम आयन बॅटरी, सौर उपकरणांच्या निर्मितीसाठी लागणाऱ्या वस्तू, दुर्मिळ खनिज, विमान निर्मितीसाठीचे सुटे भाग, आयातीवरच्या शुल्कातही आज सवलत जाहीर झाली. मायक्रोवेव्ह ओव्हनसाठी लागणाऱ्या काही वस्तू मूलभूत उत्पादन शुल्क मुक्त झाल्यानं स्वस्त होणार आहेत. व्यक्तीगत वापरासाठी आयात केलेल्या वस्तूंवर आता २० ऐवजी १० टक्के आयात शुल्क लागेल. त्याचवेळी कर्करोगाच्या १७ औषधांना सीमा शुल्कातून सवलत मिळाली आहे. सीमा शुल्कासंबंधीच्या विविध प्रक्रिया तसंच कार्गो हाताळणीची प्रक्रिया सुलभ करण्याची घोषणाही अर्थमंत्र्यांनी आज केली. )

<><><><><>

अर्थसंकल्प सादर झाल्यानंतर शेअर बाजारात मोठी घसरण दिसून आली. सध्या सेन्सेक्स अकराशे हून अधिक अंकांनी घसरून ८१ हजाराच्या आसपास व्यवहार करतो आहे. तर निफ्टी सुमारे ४०० अंकांनी घसरल्यानं हा निर्देशांक २५ हजारांच्या खाली गेला आहे.

<><><><><>

यंदाचा अर्थसंकल्प हा २०४७च्या विकसित भारताच्या गरुडझेपेचा हा एक सशक्त आधार असल्याचं प्रतिपादन प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी केलं. सुधारणांच्या प्रक्रियेला उर्जा आणि गती देण्याचं काम हा अर्थसंकल्प करणार आहे, असं ते म्हणाले.

### होल्ड.. बाईट - प्रधानमंत्री

उत्पादन ते पायाभूत सुविधा, आरोग्य ते पर्यटन, ग्रामीण भाग ते कृत्रिम बुद्धिमत्तेपर्यंत हा अर्थसंकल्प तरुण, महिला आणि शेतकऱ्यांच्या आत्मनिर्भर भारताचं स्वप्न साकार करण्यासाठी बळ देतो, असं केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा म्हणाले. हा अर्थसंकल्प गावांचं, गरिबांचं, शेती आणि शेतकऱ्यांचं भवितव्य बदलेल, अशी प्रतिक्रिया केंद्रीय कृषीमंत्री शिवराजसिंग चौहान यांनी दिली. हा अर्थसंकल्प दूरसंचार, उत्पादन क्षमता आणि प्रादेशिक संतुलनावर लक्ष केंद्रित करतो अशी प्रतिक्रिया केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी दिली आहे. या अर्थसंकल्पात इलेक्ट्रॉनिक्स आणि सेमीकंडक्टर उत्पादनासह निर्मिती क्षेत्रावर भर देण्यात आला आहे, असं केंद्रीय मंत्री अश्विनी वैष्णव यांनी सांगितलं.

<><><><><>

विकसित भारताकडे दमदार पाऊल टाकणारा हा अर्थसंकल्प आहे. मुंबई-पुणे, पुणे-हैदराबाद हायस्पीड कॉरिडॉरमुळे राज्यात जीडीपीत मोठी वाढ होईल, असं मुख्यमंत्री देवेंद्र फडनवीस म्हणाले. तसंच येत्या ५ वर्षांत प्रत्येक ग्रोथ हबसाठी ५ हजार कोटी रुपये दिले जाणार असल्यानं मुंबई महानगर, पुणे महानगर आणि नागपूर महानगराला मोठा फायदा होईल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

<><><><><>

देशातल्या खऱ्या समस्यांवर या अर्थसंकल्पानं कानाडोळा केल्याची प्रतिक्रिया लोकसभेतले विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी दिली आहे. तर या अर्थसंकल्पात आर्थिक, सामाजिक आणि राजकीय आव्हानांवर कुठलाही पर्याय सुचवलेला

आकाशवाणी मुंबई  
प्रादेशिक बातमीपत्र - दुपारी ३.०० वाजता  
१ फेब्रुवारी २०२६ - रविवार

नसल्याचं राज्यसभेतले विरोधी पक्षनेते मल्लिकार्जुन खर्गे म्हणाले. SC, ST, OBC, आर्थिक मागास आणि अल्पसंख्यकांचा यात उल्लेखही नसल्याचं ते म्हणाले.

//<><><><><>||